

Volendam, 11 februari 2024

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam
Postbus 180
1130 AD Volendam

C.c.: - mevrouw T. Veerman-Schouten, beleidsmedewerker Ontwikkeling & Projecten;
- mevrouw S. Koning- Veerman, beleidsmedewerker Ontwikkeling & Projecten.

Betreft: gevraagd advies KSD op de door de gemeenteraad gesteunde motie van 9 november 2023 "Verhogen vrijstelling giften bijstand".

Geacht college,

In de motie van 9 november 2023 worden drie aspecten genoemd waarover uw college advies vraagt aan de KSD:

1. vrijstelling van giften voor bijstandsgerechtigden te verhogen van € 1200,-- naar € 1800,-- per jaar;
2. onder de grens van €1800,-- per jaar geen meldingsplicht te hanteren of terugvordering toe te passen;
3. de beleidsregels zo snel mogelijk aan te passen en per 1 januari 2024 te laten gelden.

Ad 1.

De verhoging van giften van € 1200,-- vanaf 1 juli 2021 naar € 1800,-- per 1 januari 2024 wordt gemotiveerd met de opmerking dat in de afgelopen twee jaren de kosten van levensonderhoud flink zijn gestegen en ook de inflatie hoog was. De inflatie was over de bovengenoemde periode ca. 16,6% (bron: CBS). Ook de energiekosten zijn fors gestegen. Na toekenning van de eenmalige energietoeslag van € 1300,-- in 2022 en 2023 aan mensen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, wordt vanaf 2024 geen (eenmalige) energietoeslag meer verstrekt.

De verhogingen van de bijstandsuitkeringen tussen 1 juli 2021 en 1 januari 2024 kunnen worden samengevat als een verhoging met gemiddeld 19% over die bewuste periode. Voor bijstandsgerechtigden houden deze ontwikkelingen per saldo een forse financiële aderlating in.

Meerdere gemeenten, w.o. Zaanstad, hebben het vrijstellingsbedrag inmiddels verhoogd naar € 1800,--. Dit leidt niet alleen tot vergroting van de bestaanszekerheid maar biedt ook meer mogelijkheden tot sociale participatie, bijv. schoolreisje, vakantie, deelname aan sport en cultuur.

Ad 2.

In de reactie van de gemeente op 14 juni 2022 (via e-mail) op de KSD-brief van 24 november 2021 inzake beleidsregels giften, geeft de gemeente als argument voor de inlichtingenplicht (op grond van de Participatiewet) dat de verschillende vormen van extra inkomsten op de uitkeringen zoals bijvoorbeeld giften, schenkingen, schadevergoedingen of structurele besparingen nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn en dat dat geldt voor zowel gemeentelijke professionals als inwoners die hier direct mee te maken hebben.

De KSD adviseert desondanks de inlichtingenplicht niet meer standaard toe te passen op giften tot € 1800,--. De gemeente bespaart hiermee op de uitvoeringskosten. De gemeente zou wel steekproefsgewijze kunnen controleren of bij het vermoeden van misbruik. Inlichtingen kunnen ook worden verzameld d.m.v. periodieke gesprekscontacten waarbij tevens kan worden gekeken naar mogelijkheden voor arbeidsparticipatie als bijv. opleiding, stage, werkplekplekken, vrijwilligerswerk enz.

Er zijn inwoners die ondanks de vrijstelling voor giften van € 1200,-- of hoger tot nu toe moeilijk kunnen rondkomen. Immers, de armoede onder bijstandsgerechtigden kan hoog zijn. Als de gemeente ook maatwerk verricht bij het beoordelen van meldingen van extra giften, draagt de gemeente bij aan een betere situatie voor hen.

Ad 3.

De KSD onderschrijft dit aspect.

De KSD gaat er van uit uw college voldoende te hebben geïnformeerd.

De KSD en Participatieraad willen graag de gewijzigde beleidsregels "vrijlating van giften Edam-Volendam" ontvangen.

Hoogachtend,

Drs. J.H.C.M. Tol, voorzitter

C.H.M. Schilder, secretaris

Secretaris Koepel Sociaal Domein Edam-Volendam

C.H.M. Schilder,

Tel.: [redacted] e-mail: [redacted]